

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

AN 81

(КЪ ПРЕАНЛТА БОИЕ)

АЛ VI-ЛЕА

N^{ro} 50.

Brashov, 24. Junie.

1843.



Прецула „Газетей де Трансилванія“ ши а „Фоиеї пинтрѣ минте, инимз ши литератѣрѣ“ пе жѣмѣтате де ан дела 1. Іѣнѣ пѣнѣ ла 31. Декемврие есте пинтрѣ Брашов 3 фіорині 50 кр., тар ан афара 4 фіорині (12 сфанци) арѣнт ши се чере а се пазті дела тоці аналте, ка ла тоате фоиле периодиче дин тоате Европа. Принѣмерация се фаче ла к. к. поще ши ла тоці кѣноскѣциі дд. кореспонденциі аї ношриі. Пинтрѣ анциіунѣриі партікуларе се іаѣ де рѣна кѣте 3 кри арѣнт.

Трансилванія.

О пѣдѣз рарѣ де сѣфѣринѣцѣ реліѣіоасѣ. Да Шомкѣта мѣре — ѣн сат ан дїстрїктѣа Кіоарѣлаші — вѣзѣрѣм ан 18. Іѣнѣ о пѣдѣз прафѣрѣмоасѣ де сѣфѣринѣцѣ реліѣіоасѣ, ан анциелѣсѣла кѣвїнтелор аї ХС., кѣ прїлежѣла аноморманѣтрїі ѣнѣї вѣрѣбат анѣме Шебе Пѣла, каре де 34 ані слѣжїсе аї ка аргѣнѣторїѣ пѣблїк ши преѣс ал таклїї де жѣдекатѣ, преѣм ши проѣрор кредїнѣос ал грофѣциі фамїлії Телекї, тар акѣм с'аѣ мѣтат ла вешнїчїле лѣкашѣрї ан ал 66 ан ал вѣрѣтїї сале. Репосатѣла аї фост де релїѣїа соѣнїанѣз; анци преотѣла ѣнѣгрѣск дїн сат де леѣеа рїформатѣ ши кѣ чеа ромѣнѣск, ка нїѣе вѣрѣбаїї адѣпаїї кѣ аѣѣла вѣакѣлаїї де акѣм, нѣшї прїѣтарѣ а фѣче фїешкаре кѣте о кѣвѣнтаре фѣнебралѣ ан лїмба маїчїї, антрѣ чїнѣтеа репосатѣлаї. Мѣкар де ар слѣжї аѣеатѣ пѣдѣз а сѣфѣринѣцїї де модел ла тоате фаптеле ноастре цїнтігоаре кѣтре бїнѣле де комѣн; кѣчї нѣмаї атѣнчї ам пѣтеа зїче, кѣ ампѣрѣциа аї дѣмнеѣїѣ аї сосіт ла ної анкѣ ан аѣеатѣ лѣме. — Ан ѣрма ѣнѣї порѣнчї гѣбернїале кѣ Нр. 3527 се фаче кѣноскѣт, кѣмкѣ А. Са Маїетате к. к. аї бїнѣвоїт а аңгѣаї, ка ан Демберг, кѣпїтала Галїцїї, сѣ се рїдїче ѣн інстїтѣт пентрѣ крѣщереа тїнерїмеї новїле, сѣв прївѣгерѣа Іесѣїїцїлор, (кѣлѣгѣрї дїн соѣїататеа аї ІС.)

дїетале пѣблїче, ши 22 чїркѣларе, саѣ кѣм лѣам зїче преѣтїтоаре. Че се іспѣвїѣше ан адѣнѣрїле аѣете нѣ пѣтем ампѣртѣшї четїторїлор дїн прїчїнѣ, кѣ дѣсѣтерїле ачелора пѣцїн се дѣосїкѣск ан прївїрѣа обїекѣлаїї де чеа а адѣнѣрїлор дїн комїтатѣрї, каре лѣам ампѣртѣшїт ла локѣла сѣѣ, ши нїчї кѣ аї чеа аңемнѣтате маї наїнѣ де а фї дїспѣтате ан обѣрѣаска адѣнѣре. Аша дар ан 20. Іѣнѣ се цїнѣ а шага адѣнѣре обѣрѣаскѣ. Андатѣ ла антрареа преїдентѣлаїї, каре фѣ слѣлѣтат де бїватѣрї, преїдїла шѣдерїлор цїнѣтале аї ампѣртѣшїт преїдентѣлаїї ѣрмѣтоареле треї обїекте маї інтерѣсанте, кѣ акѣрор дѣсѣтере с'аѣ кѣрїне Статѣрїле ан времеа шѣдерїлор чїркѣларе: 1. оператѣла дѣнѣгаїїї орѣнѣдїїте пентрѣ алѣѣтѣрїеа лїстелор де мѣдѣларї. 2. ѣн проїект пентрѣ ампѣрѣнареа пѣрѣїлор дѣсѣнате де ѣнгарїа. 3. ѣн алт проїект атїнѣторїѣ де нѣпѣѣтѣрїїле че чеаркѣ цара ши де пропѣнѣрїле крѣїѣцїї. Ан кѣт пентрѣ пѣнтѣла чеа дїн тѣїѣ, каре ашїждерѣа с'аѣ сѣблѣнѣрѣїїт ан маї мѣлате пѣрѣїї, атѣта пѣтем ампѣртѣшї дїн ачела маї вѣрѣднїк де лѣарѣа амінте, кѣ сѣ пропѣсѣсе де кѣтре маї мѣлїї дѣнѣтаїї а се пѣне сѣк акѣїе тоате ачеле цїнѣѣрї, каре нѣ сѣнт репресѣнтате ан дїѣтѣ прїн дѣнѣтаїї; маїорїтѣте аңсѣ хотѣрѣ а нѣ се грѣкї кѣ аѣеатѣ. Маї аңволо вїїнд ла тапѣт ѣнѣле дѣсѣтерї ан прїчїна алѣїрїї де дѣнѣтаїї пентрѣ Кроаѣїа, ла каре преїдентѣла пропѣсе, кѣ ар фї вїне а се лѣса ѣнѣле ка ачелеа ла о парте кѣ кѣвѣнт кѣ, ампѣрѣїѣрѣрїїле де акѣм сѣфѣтѣїїск о аңцїлїѣрѣ ампѣрѣнѣз, тар нѣ ресѣретїрїї ши черте, ши кѣ де с'аѣ фѣкѣт

ѣнгарїа.

Дїетала. Четїторїї вор цїї, вѣ пѣнѣ ан 20. Іѣнѣ с'аѣ цїнѣт нѣмаї чїнчї шѣдерї

ПАРТИЈАЕ АН КРОАЦИЈА, Н'Ѓ Е ЧЕВА НОЃ, КЗЧІ ДЕ АЧЕЛЕ СЕ АФЛЗ АН ТОАТЕ ЦЗРІАЕ, ПРИН ЪРМАРЕ АР ФІ ДЕ ДОРИТ Н'МАІ ПАЧЕА ШІ ДРАГОСТЕА АМПРЪМЪТАТЪ. ДА КЪВИНТЕЛЕ АЧЕСТЕ ДЕПЪТАТЪА КРОАЦИЈЕ СЕ СКЪАЖ ШІ АНЧЕПЪ А КЪВЪНТА АН АІМБА ЛАТИНЪ; АНСЪ АДОДАТЪ СЕ АЪЗІ ДІН ТОАТЕ ПЪРЦИАЕ ЪН СГОМОТ ШІ О СТРИГАРЕ „СЪ ТАКЪ“, АНКЪТ ПРЕЗИДЕНТЪА ПЕ АЪНЪЗ ТОАТЪ АПЪАЦИЈА, КЪ Н'АР ЕСІСТА НИЧІ О АЕУЕ ПОСІТИВЪ, КАРЕА СЪ ОПРЕАСКЪ А Н'С СЕ ВОРБИ АН ДІЕТЪ АІМБА ЛАТИНЪ, Н'МАІ ТЪРЪЗІ АІ ПЪТЪ АІНИЦІ, АДЪОГЪНД, КЪ СТАТЪРІЛЕ ААР ФІ ЕРТАТ ПЕ Н'МИТЪА ДІПЪТАТ АНДАТЪ АН ШЕДЕРІА ЧЕА ДІН ТЪІЕ А ВОРБИ АН АЧЕЕАШІ АІМБЪ. ДЕПЪТАТЪАШІ І СЕ ФЪКЪРЪЗ АМПЪТЪРІ АСПРЕ, КЪ АН ШЕДЕРІЛЕ ЧІРКЪЛАРЕ АР ФІ ВОРБИТ ЪНГЪРЕЩЕ. ДА АЧЕСТЕ ЕА РЕСПЪНДЕ, КЪ АКОЛО Н'Ѓ МЕРГ ДЕСКАТЕРІЛЕ АН СТИА ДІПЛОМАТИК КА АЧІ, ПРИН ЪРМАРЕ СЕ РОАГЪ КА СЪ ФІЕ АСКЪАТАТ МЪКАР ДІН АЧЕА ТЕМЕІЪ, КЪМЪКЪ НИЧІ О АІМБЪ Н'Ѓ СЕ ПОАТЕ ФАВОРИСИ ПРИН СІАЪ. ДА АЧЕСТЕ СКЪАЖНДЪСЕ ЪН АЛТ ДЕПЪТАТ МАГІАР ПРОІЕКТЪ, КЪ ДЕ ВРЕМЕ ЧЕ КРОАЦИЈА, ФІИНА ПОФТИТЪ АН МАІ МЪАТЕ РЪНДЪРІ А ТРЪІ АН АДЪНАРЕА ОБЩЕАСКЪ КЪ АІМБА МАГІАРЪ, Н'Ѓ ВРЕА А СЕ АНДЪПАКА ЛА АЧЕАСТА, ОРІ ЧЕ ВА ВОРБИ ДЕПЪТАТЪА ЕІ, СЪ Н'Ѓ СЕ ІЕА ЛА ПРОТОКОЛ ШІ НИЧІ СЪ СЕ ПРИМЕАСКЪ ТРАДЪС АН АІМБА МАГІАРЪ. ПРЕЗИДЕНТЪА РЕКЪНОСКЪ, КЪ ДЕПЪТАЦИЈІ Н'Ѓ АР ДОРИ ЧЕВА НЕПОТРИВИТ, ДЕ КІЕМЪ АНСЪ АЪАРЕА АМІНТЕ АСЪПРА АЧЕЛЕІ АМПРЕЦІЪРЪРІ, КЪ ДЕПЪТАТЪА КРОАЦИЈЕ АР АВЕА АН ИНСТРЪКЦИЈЕ А ВОРБИ АША, ПРИН ЪРМАРЕ ПЪНЪ Н'Ѓ ВА АЪА О АЛТЪ АНДРЕПТАРЕ ДЕ АКАСЪ, Н'Ѓ ПОАТЕ АНЧЕТА ДЕЛА АЧЕАСТА, ШІ СТАТЪРІЛЕ АНКЪ Н'ЃА ПОТ АІПСІ ДЕ АРЕПТЪА ДЕ А ВОРБИ. АН СФЪРШИТ СЕ ХОТЪРЪ, КА СЪ СЕ ЧЕАРЪ О КЪТ МАІ КЪРЪНДЪ ПРЕСКІМКАРЕ А ИНСТРЪКЦИЈОРО ПЕНТЪРЪ ДЕПЪТАЦИЈІ КРОАЦИЈЕ, КЪ КЪВЪНТЪ КЪ ЧЕАЛААЦІ ДЕПЪТАЦИ АІ ЪНГАРИЈЕ Н'Ѓ ВОР СЪФЕРІ НИЧІ АНТЪРЪН КІП А СЕ ВОРБИ АЛТФЕА, ДЕ КЪТ Н'МАІ ЪНГЪРЕЩЕ. АН 21. СЕ ЦІНЪ А ШЕПТЕА ШЕДЕРЕ АІЕТААЪ. ДЕСКАТЕРІ НОЪ, ПЪНЪ АН КЪТ НЕ СЛЪЖЕЩЕ ЖЪРНАЛЪА, Н'ЃЪ ВЕНІТ ПЕ ТАПЕТ, ДЕ КЪТ ЪРМАРЕА ОБІЕНТЪАШІ ДЕ МАІНАІНТЕ.

Chronica.

СВРБИЈА, ДЕЛА ХОТАРЪ. 16. ІЪНІЕ. АН ЪРМА СКРІСОРИЛОР ДІН БЕАГРАД, КАРА ГЕОРГІЕВИЧ ДІН ІНИМА СЕРБИЈЕ ЪНДЕ СЕ АФЛА, АЪ АЖЪНС ЛА БЕАГРАД КЪ ТРЕІ СЪТЕ ОАМЕНІ АІ СЪІ. АН 15. АЛЕ АЧЕАЕАШІ СОСІ ЛА СЕМЛІН ЧЕНЕРАЛЪА РЪСІСК БАРОНЪА ДІВЕН, ДЕ ЪНДЕ ПЛІКЪ Н'МАІ ДЕ КЪТ ЛА БЕАГРАД. АН 16. ЕРА СЪ СЕ ДЕСКІАЖ ОБЩЕАСКА АДЪНАРЕ А ФРЪНТАШІЛОР СЕРБИЈЕ, ПЕНТЪРЪ ДЕНЪМІРЕА ЧЕЛОР ТРЕІ КАІМАКАМІ ШІ А ГЪБЕРНЪАШІ ПРОВІЗОРИЪ. ДЪНЪ КАРЕ ЧЕВА МАІ ТЪРЪЗІ СЕ ВА ПЪШІ ЛА АКТЪА АЛЕЦЕРЕІ ДЕ ПРИНЦ. ВЪЧІЧ ШІ ПЕТРОНИЕВИЧ СЕ АФЛА АНКЪ АН 15.

ЛА БЕАГРАД, КЪ ТОАТЕ КЪ ЛА ДЕПЪТАЦИЈА ЧЕ АЪ САЛЪТАТ ПЕ БАРОНЪА ДІВЕН, Н'ЃЪ ВРЪТ СЪ СЕ АНСОЦИАСКЪ.

(АЧЕСТЕ ДЪНЪ ОКЪСЕРЪ. АЪСТЪІАН, НР. 173.)

ЪН КОРЕСПОНДЕНТ АН ГАЗЕТЕІ ЪНИВЕРСАЛЕ ДЕ АЪГЕСЪРГ ВРЕА СЪ НЕ АСІГЪРЕЖЪ, КЪ АН СЕРБИЈА СЕ ФАК ЧЕЛЕ МАІ МАРІ ГЪТІРІ, МІАЦИЈА АН АРМАТЪ СЕ ДІПРИНДЕ НЕКОНТИНІТ, МЪНИЦІЈІ ДЕ РЕСКОІЪ СЕ АДЪНЪ АН ТОАТЕ ПЪРЦИАЕ, АРМЕ СЕ КАЪТЪ ПРЕТЪТИНДЕНІ; ПЪНЪ ШІ АРМЕА ЧЕ СЕ АФЛА ЛА ФЕЧОРИІ ДЕ ВАМЪ, АНКЪ С'ЃЪ АЪАТ ПЕНТЪРЪ МІАЦИЈЕ. АЧЕСТЕА СЪНТ ПРЕГЪТІРІ ДЕОСЕБИТЕ ПЕНТЪРЪ О АЛЕЦЕРЕ, КАРЕА АРЕ СЪ СЕ ФАКЪ ДЪНЪ ВОІА ПОПОРЪАШІ. АН ЪРМА АЧЕСТЕІ КОРЕСПОНДИНЦЕ СЕ ЗІЧЕ, ВЪ В. ДІВЕН АР АВЕА А ЗЪБОВІ Н'МАІ 48 ОРЕ АН БЕАГРАД, КА ПРИН ПРЕСЕНЦИЈА АШІ СЪ Н'Ѓ ПЪТИМЕАСКЪ ЧЕВА АЛЕЦЕРЕА.

БРИТАНИЈА МАРЪ. ЛОНДОН, 13. ІЪНІЕ. АН 8. АЛЕ АЧЕСТЕІ АШІ ЦІНЪ О'КОННЕА О АДЪНАРЕ ЕКАТАНТЪ АН КІАКЕНІ, ЛА КАРЕА СЕ АФЛА ДЕ ФАЦЪ ПЕТЕ ТРЕІ СЪТЕ МІІ АСКЪАТЪТОРІ. СЪНТ ВРЕДНИЧЕ ДЕ АЪАРЕ АМІНТЕ КЪВИНТЕЛЕ АШІ ЪНДЕ ЗІЧЕ: „ВЪ ВЪД АНАІНТЕА МЕА О ПЪТЕРЕ ФІСІКЪ, КЪРЕІА АСЕМЕНЕА АНКЪ Н'ЃЪ ПРОАДЪС НИЧІ ЪН ЧЕНЕРАЛ АН ТІМЪ ДЕ РЕСКОІЪ. НОІ Н'Ѓ ВРЕМ РЕСКОІЪ, ААР ДЕ ВОР НЪВЪАІ ЕІ (ЕНГЛЕЗІЈІ) АСЪПРЪНЕ, АТЪНЧІ НЕ ВОМ АНТРЕВЪШІ ТОАТЕ ПЪТЕРІЛЕ, КА СЪ НЕ АПЪРЪМ. КРЕДИЦИМІ МІЕ КЪРЪАЦИЛОР ДЕЛА КІАКЕНІ! КЪ Н'Ѓ Е ПЪТЕРЕ АН ВЪРОПА, КАРЕ СЪ НЪВЪАІАСКЪ АСЪПРА НОАСТРЪ, ПЪНЪ КЪНД СЪТЪМ ШІ НЕ РЪЗІМЪМ ПЕ АРЕПТ, ШІ ПЪНЪ КЪНД НЕ МЪРЪІНИМЪ ПЕ АПЪРАРЕ.“

— ВРЕО КЪТЕВА ЖЪРНАЛЕ ЕНГЛЕЗІЦІ ВРИАЪ СЪ НЕ АСІГЪРЕЖЕ, КЪ ГЪТІРІЛЕ ДЕ РЕСКОІЪ, ЧЕ ФАК ЕНГЛЕЗІЈІ АН ІРЛАНДИЈА, АДЪНЪНД КОРЪБІІ, АРМЕ ШІ МЪНИЦІЈЕ, Н'Ѓ АР ЦІНТА АСЪПРА АШІ О'КОННЕА ШІ АСЪПРА ІРЛАНЦИЛОР АШІ, ЧІ АЧЕСТЕА АР ФІ Н'МАІ ЪН ПРЕТЕСТ, АН ВРЕМЕ ЧЕ ОКІІ ГЪБЕРНЪАШІ ПРИВЕСК АСЪПРА СПАНИЈЕ, ЪНДЕ СЕ ТЕМЪ ДЕ О РЕСКОАЪ АН КОНТРА РЕЦЕНТЪАШІ ВЪПАРТЕРО, ШІ А АМІСТЕКЪАШІ ЧЕ ЧІАРКЪ ФРАНЦОЗІЈІ, СПРЕ РЕСТЪРНАРЕА РЪНДЪАШІ ЧЕ ДОМНИЩЕ АЗІ АН ТРЕБИЛЕ АЧЕСТЕІ ЦЪРІ, АТЪТ ДЕ СЪНЪСЪЗ ФАТАЛИТЪЦИЛОР. КЪ ТОАТЕ КЪ ШІ ІРЛАНДИЈА, ДЕ КЪМБА АР ВІНІ ТРАБА ПЪНЪ ЛА РЕСКОІЪ, АЕАР ДА ДЕ АЪКРЪ; МАІ АЛЕС КЪ ІРЛАНЦИЈЕ ЧІАРКЪ МАРЕ СІМПАТИЕ АН АМЕРІКА, ДЕ ЪНДЕ ЛА ВРЕМЕ ДЕ НЕВОІЕ ПЕ ЪШОР АІ С'АР ПЪТЕА СТЪРЪМЪТА АРМЕ, БЪРЪАЦІ, ТЪНЪРІ ШІ АЛТЕ МАТЕРІАЛЪРІ. ВЪ ВРЕДНИК ДЕ АНСЕМНАТ, КЪ О'КОННЕА СТРИГЪ ПЕТЕ ТОТ, КЪМЪКЪ АЪНЪСІ Е АН СТАРЕ А СТОАРЧЕ ДЕЛА ЕНГЛЕЗІЈІ ТОАТ ДОРИНЦЕЛЕ САЛЕ ПЕ НАЛЕА ПЪЧІІ; ШІ АПОІ ТОТЪШ ЗІЧЕ КЪ ДЪНЪА АРЕ СЪБЕТ МЪНЪ'ШІ О ПЪТЕРЕ, КЪРЕІА АСЕМЕНЕА АНКЪ Н'ЃЪ ПРОАДЪ НИЧІ ЪН ЧЕНЕРАЛ РЕСКОІТОРІЪ АН КЪМЪПЪА КЪТЪАІІ. —

ФРАНЦІЯ. Паріс, 14. Іюлі. Де шасе сентимзні авързм маї тот плої кѣ пѣцїнз прѣкѣрмарѣ; кѣ скїмбарѣ анѣз а лѣнїї се вѣдѣ а се скїмѣа шї тїмѣла, чѣл пѣцїн а-ктѣзї авѣм о зї фрѣмолаѣ де варз. Сїмз-нѣтѣрїлѣ шї фѣнѣла се пот анѣкѣ андрѣнта, дар кѣ вїнѣла с'аѣ іспрѣвїт. — Курѣла бер-селор францозїшї аѣ скѣзѣт єрї кѣ 55 чѣн-тїмѣ, атѣт дїн прїчїна рїсколаїї дїн Ката-лонїа, кѣт шї дїн прїчїнз, кѣ мїнїстрѣла де фїнанцѣ аѣ ампѣртѣшїт камѣрїї депѣтацї-лор, кѣмкѣ дїн ампрѣмѣтѣла дїла 1841 де 450 мїліоанѣ ва слобозї ан кѣрѣ 300 мї-ліоанѣ. — Да Марсіалїа єїстѣаѣз де вѣрѣ кѣцїва анї о касѣ де андрѣнтарѣ пѣнтрѣ фѣ-кѣторїї де рѣлѣ, карїї аѣ анчїнѣт де тїнѣрї ла ачѣастѣ мѣсѣрїѣ, шї карїї, де кѣмѣа прїн-зїнаѣсѣ, с'ар ашѣза ан пѣшкѣрїї кѣ оамѣнї маї де вѣжѣтѣ, ар фї пѣрдѣцї пѣнтрѣ соцїѣ-татѣа оамѣнѣскѣ пѣ тотѣ'аѣна, фїїна кѣ дѣла ачѣїа н'ар аѣзї нїчї 8н кѣвѣнт євн. Аша дар 8н архїмандрїт кѣмпарѣнѣ ан вѣчїнѣ-татѣа Марсіалїї о зїдїрѣ дїн колѣцїї прїватѣ, аѣ дѣскїс аколо інстїтѣтѣла ачїст' де покѣнцѣ пѣнтрѣ 120 де фѣчїорашї, карїї н'аѣ трїкѣт пѣстѣ ал 16 анѣ. Пѣ ачѣшїа лї дїспрїндѣла атѣт ан рѣлїцїѣ, кѣт шї ан мѣшѣшѣгѣрї, ан чѣа дїн тѣїѣ прїн ацїї трѣї прѣоцїї, іар ан а-чѣст' дїн 8рмѣ прїн 12—15 мѣшѣрї. Ан тот анѣла се ампарѣт прѣмїї ла чїї чѣ аѣ лѣкрат аѣнѣз кѣвїїнцѣ. Рѣсѣлатѣтѣла чїл маї анѣкѣ-рѣторїѣ ал ачѣстѣї рар інстїтѣт єстѣ, кѣ, ан вѣрѣмѣ чѣ рѣкїї пѣдїпсїцїї ан алтѣ тѣмнїцї дїн о сѣтѣ, аѣнѣз єспѣрїнѣа фѣкѣтѣ, 80 іарѣшїї се апѣкѣ де фантѣ рѣлѣ: ачї дїн о сѣтѣ а-бїа 10, іар чѣїлалцї рѣмѣнїѣ оамѣнї кѣ фрїка аѣтї аѣмнѣзїѣ.

Сѣрбіа шї калїа єї.

(Капѣт.)

Дѣла а. 1718 анкоачѣ, кѣнѣ Авѣстрїа прїн пачѣа дѣла Пасаровїц кѣпрїнѣсѣ о партѣ дїн Сѣрбіа ампрѣвнѣз кѣ Белградѣла, онїї Сѣрбі-лор аѣ фѣст пѣрѣрѣа ацїнтацї кѣтрѣ Авѣстрїа. Сѣрбії нѣ пот арѣта трактатѣ вѣкї фѣкѣтѣ кѣ Тѣрчїї, прѣкѣм арѣтѣ Молдавїа шї Цара ромѣнѣаскѣ, дїн карѣ прїчїнѣ жѣгѣла лор фї-рѣшѣ трѣвїа сѣ крѣаскѣ; шї дакѣ єї нѣ с'аѣ сѣїнѣс кѣ тотѣла, прїчїна о аѣлѣжм нѣмаї ан локалїтатѣа чѣа мѣнѣтоаѣз апѣрѣтоарѣ, шї ан вѣарактѣрѣла чѣл євѣрѣцѣск ал лор.

Кѣм дарѣ аѣ ажнѣс Сѣрбіа ла трѣпѣта ачѣастѣа полїтїкѣ, орї шї кѣм, рѣспѣкѣтабїлѣ, ан карѣа лї вѣдїм аѣтѣзї? Сїнѣгѣр прїн євѣ-євѣцїа лор, фѣрѣз нїчї 8н ажѣторїѣ, фѣрѣз нїчї 8н прѣтѣкторѣт стрїїн. Нїчї пачѣа дѣла Калї-нарїѣ анкїїатѣз антрѣ Мѣскалї шї Тѣрчї, нїчї анвоїала дѣла 1779 дїн Константїнопол, нїчї пачѣа дѣла Іашї дїн 1791, карѣ толѣтѣ оѣнѣ

нѣмаї пѣнтрѣ Молдавѣ-Ромѣнїа, нїчї іарѣшї алтѣ пѣчї шї трактатѣ анкїїатѣ антрѣ алтѣ пѣтерї шї антрѣ Тѣрчїа нѣ фак чѣа маї пѣ-цїнѣз помѣнїрѣ, шї нѣ даѣ вѣрѣо 8шѣрѣрѣ Сѣр-бії, чї тот чѣ арѣ єа, аѣ кѣцїїгат прїн вѣрѣ-цѣлѣ шї прїн сѣнѣцѣлѣ фїїлор сѣї. Маї ан-тѣїѣ ла 1801 тїрѣнїа чѣа нѣсѣфѣрїтѣз а Іанїчѣ-рїлор прѣаѣсѣ рѣволѣцїа сѣпѣт Чѣрнї Геор-гїѣ *) шї лѣпта пѣ ла а. 1804 єрѣ анѣвѣр-шѣнѣтѣз фѣартѣ. Да 1806 12. Дїк. Чѣрнї Георгїѣ ка прїнц алѣс ал Сѣрбілор кѣпрїнѣсѣ Белградѣла кѣ пѣтерѣа армѣлор шї пѣсѣ капѣт домнїрїї тѣрчѣшї ан патрїа сѣ. Да 1808 сѣлатанѣла сѣ 8мїлї а анкїїа кѣ Сѣрбії ан-чѣтарѣ де армѣ шї пѣ Георгїѣ а'л рѣкѣнѣоаѣшѣ де прїнц ал лор. Кѣнѣ Сѣрбіа алѣргѣ ла армѣ, нѣ кѣцїтѣз а'шї скїмѣа пѣ 8н домнї кѣ алѣла, чї єа дѣрїа а'шї рїстѣторнїчї вѣ-кїа лїбѣртѣтѣ, нѣатѣрнѣарѣа шї мѣрїмѣа чѣ іаѣ дат єї о мѣлїцїмѣ де єрѣї. Да 1809 фѣ чѣа дїнтѣїа датѣ, кѣнѣ Чѣрнї Георгїѣ трѣїнѣ кѣ сѣатѣла Мѣскалїлор, лѣ фѣкѣ ажѣторїѣ а-єспѣра Тѣрчїлор шї апої пачѣа дѣла Бѣкѣрѣшї дїн а. 1812 єстѣ чѣа дїнтѣїѣ, ан карѣ Рѣсїа чѣрѣ дѣла поартѣ, нѣмаї атѣта, ка Сѣрбії сѣ фїѣ трактѣцїї маї оамѣнїшѣ, адмїнїстрѣцїа дїн лонтрѣ сѣ сѣ анкрѣадѣз лор, тѣрїїѣ чѣлѣ нѣоаѣз дїн Сѣрбіа сѣ сѣ аѣрѣжмѣ, іар алтѣлѣ сѣ лѣ кѣспрїндѣз Тѣрчїї. Бїнѣ сѣ ансѣмнѣжм, кѣ пѣнтрѣ кїнѣла алїцѣрїї прїнцѣлѣвї ан Сѣрбіа, ан ачїст трактат де пачѣ нѣ с'аѣ хотѣрѣжт нїмїк, нїчї с'аѣ фѣкѣт атѣрнѣтѣорїѣ нїчї ан-тр'о прївїнцѣз дѣла Рѣсїа. Кондїцїїлѣ ачѣстѣї пѣчї лѣ аѣзїрѣз Сѣрбії кѣ фѣартѣ марѣ скѣр-бірѣ, пѣнтрѣз кѣ єї вѣрѣа алтѣлѣ. Антр'ачѣлѣ ошїрїлѣ мѣскѣлѣшї сѣ рѣтрѣасѣрѣз дїн Молдавѣ-Ромѣнїа, сѣрѣ а сѣ апѣра де Напомѣн. Рѣ-сѣоїѣла антрѣ Сѣрбі шї Тѣрчї сѣ рѣднѣчѣнѣ ла 1813 шї кѣрѣсѣ вѣрѣо патрѣ лѣнїї фѣартѣ фѣрѣїнтѣ, пѣнѣз кѣнѣ мѣлїцїмѣа Тѣрчїлор бїрѣї, прѣдѣз, арѣс, оморѣ. Чѣрнї Георгїѣ шї прїѣ-тїнїї лѣтї фѣцїрѣз ан Авѣстрїа.

— Ан зїлѣлѣ ачѣлѣ фѣталѣ Мїлош О-бренѣвїч 8нѣла дїн цѣнїралїї лѣтї Чѣрнї, фѣ сїнѣгѣрѣла євѣрѣат, карѣ нѣ'шї пѣрѣзї пѣ аї сѣї, чї кѣ вѣрѣо зѣчѣ мїї вїтѣжї сѣ рѣтрѣсѣ антрѣ мѣнѣцї. Кѣтѣва лѣпѣтѣ дѣспѣратѣ андѣпѣкарѣз пѣ Тѣрчї а нїгоцїа кѣ Мїлош, а да коаѣ-птѣашїлор лѣтї амнѣстїѣ антрѣаѣгѣз шї пѣ єа а'л рѣкѣнѣоаѣшѣ де кнїзѣ (прїнц) маї марѣ. Дар фїїндѣкѣ Тѣрчїї тот нѣ анчѣта а прѣдѣ

* 8н сѣрѣ де рѣнѣ, чї вїтѣаѣз, карѣ аѣ пѣш-кат пѣ патѣлѣсѣ, пѣнтрѣз кѣ нѣ вѣрѣ а трѣчѣ ан Авѣстрїа. Чѣрнї нѣ шїѣа картѣ; єа фѣсѣсѣ фїлѣдѣкѣл ан Авѣстрїа.

Прїн о смїнтїалѣз прїа нѣплѣкѣтѣ, ан-сѣмнарїа ачї фѣкѣтѣз с'аѣ лѣт ан Брѣла трїкѣт 49 ла 8н лок нѣпотрївїт; днѣ пофїїл пѣ чѣтїторїѣ, ка нѣ аколо, чї ачї сѣ о чїтѣаскѣ.

цара, Мілош аї маї амбіє ла 1815 к8 алатз револуціє іаршм ознуероасз фоарте, анкзт Т8рчї анд8пликаці де стрєинї, єї аншії аз-д8рз С8рбілор пачеа. Ла 1817 Мілош ф8 алес прїнц кїар де кзтрз націє. Де ат8нчї азнса се сілі а бїндека рачеле цзрїї шї а пззї лїнїфеа. Пе ла 1827 д8пз нзд8шїреа 8н8ї комплот 8рзїт де 88чїч, Петронїевїч, Протїч, Сїмїч, Радоїковїч, о ад8наре націо-налз алаєє пе Мілош де прїнц, мошєнї торї8 ан фамїліє, каре алевєрє С8лтан8а Махм8д о антзрї прїн хатїшєрїф8а дела 1834. Астфелї8 домнїа л8ї Мілош єра бїне антїмїатз, анкзт єл дела 1828 пзнз ла пачеа дїн Адрианопол, де шї ла андїмннн фоарте м8ацї а прїнде арме ан контра Т8р-чїлор, цї8 шї п8т8 а се пззї стржнє нє8-траа, нє слобозїнд нїчї о п8шкзт8рз; кзтї адїкз азнса к8ноащїа фоарте бїне, к8мкз мїка Сїрбіє де сїне н8 єсте нїмїк, андатз че с'ар ф8рзнє п8терєа порцїє. К8 тоате ачєсте М8скалїї, д8пзче анкз ла 1826 ан пачеа дела Акерман рефлектарз, кз дрєпт8а лор чє'л а8 ан Молдавіа шї ан Цара ро-мзнєаскз де а пззї прївїлеуї8рїлє ачєстор цзрї ан контра ас8прелїє че поате кз лєар маї венї дела Т8рчї, ар трєк8ї антїнє шї ла Сїрбіа, апої єї ан 14. Септ. 1829 мїжло-чїрз, ка прїн артїкол8а ал блєа де паче сз лї се антзрїаскз ачєст дрєпт де протєкторат шї тотдєодатз, ка чєлє шасє дїстрїкт8рї тзїа-тє одатз де кзтрз Сїрбіа сз се рєантр8пє іаршшї к8 азнса, де шї кондіціа ачєаста дїн 8рмз с'а8 амплїнїт н8маї ла 1834.

— Дїн чєлє пзнз ачї арзтатє к8ноащїєм, а) к8мкз д8пзчє Мілош Обрїновїч кзщїгасє дела націє шї дела поартз трон8а Сїрбії де мошєнїрє ан фамїліє, ан Сїрбіа н8маї п8тєа фї ворка дєспрє кїп8а алевєрїє де прїнц; б) к8мкз Мілош ка прїнц чє єра, л8крз н8маї амзє8рат дрєпт8а8ї сз8, дакз єл ла 1830 фзк8 о ад8наре націоналз марє дїн кнєзї, ж8дєкзторї шї попїмє, ан карєа се н8мї о комїсіє, спрє а ащє8а 8н фелї8 де стат8т саз констїт8ціє пєнтр8 Сїрбіа, карєа се шї фзк8 шї се п8клїкз ла 1835 ан ад8а на-ціоналз ад8наре; ц) кз нїмїнї дїн стрзїнї н8 маї авєа дрєпт8а де а контрола адмінї-страціа дїн лонтр8 а л8ї Мілош, кзчї ачєа дрєпт, ка прєстє тот ан 88ропа єстє аа нації сжрєщїї, карєа лїкєртатєа са ангр-патз ла 1389 к8 Лазар, а8 рє'нвїат'о шї а8 рзк8мпзрат'о к8 сзщїєлє інїмїї салє ф8рз нїчї 8н аж8торї8 стрїн; д) тоатз прївїлїє-рєа ас8пра Сїрбії п8тєа фї н8маї політїчє-скз де а н8 і се кзкаа дрєпт8рїлє, іар н8 поліцієнєаскз.

— Дєла п8клїкаціа стат8т8а8ї, пє карє ної сз'л н8мїм а л8ї Мілош, адїкз дєла 1835 рєлаціїлє Сїрбіанє політїчє анчєп8рз а се анк8рка фоарте грє8 шї нод8рїлє анк8р-кзт8рїє п8тєа фї к8носк8тє н8маї ачєлора, карїї цєсєа інтрїцєлє ас8пра л8ї Мілош О-брєновїч, а кзр8ї стзпзнїрє чє є дрєпт н8 є скзпатз де орї чє дєфзїмарє, атзта то-т8ш се поате зїчє, кз єл нїчї дїк8м н'а8 мєрїтат о ал8нгарє аша р8шїнзтоарє, ка чєа дєла 1839. Поарта карєа маї антзї с'а8 фост антвоїт ла констїт8ціа ащєзатз де Мі-лош, ла 1838 ан коанцєлєуїрє к8 Р8сіа лї аз8а8 л8ї 8н сїнат де 12 8зрбацї, карїї сз аїє8 дрєпт8а а дєфїцє с8ма конгрїє8цієї, а лєфїлор пєнтр8 дрєгзторїї п8клїчї шї а о-стзшїмєї, а чєрка пор8нчїлє г8бєрн8а8ї, карє ф8рз антвоїрєа сїнат8а8ї н8 сє п8тєа п8нє ан л8крарє шї а трацє пє мїнїстрїї ла рзсп8н-дїрє. Прїнц8а8ї і се п8рєа ачєстє кондіції фоарте 8мїлітоарє шї чєркз а се анпротївї; єл ансз ф8 рзст8рнат шї ал8нгат прїн рз-скоалз шї тот прїн рзскоалз ф8 дєн8мїт фїї8а сз8 Мілан, іар д8пз моартєа ачєст8їа, ал доїлєа фїї8 Міхаїл. К8 ачєаста С8рбії фзк8рз 8н фоарте марє пас ан д8рзпт; пєнтр8-кз єї ашї пєрд8рз с'а8 амєціцї сє азпздарз де дрєпт8а де а авїа прїнцї мо-шєнїторї ан фамїліє спрє а маї скзпа де ін-трїганцї антєтацї де домнїрє. 8рмарєа єра прєа фїрєаскз, ка асззї мзнє шї нозл алес прїнц Міхаїл сз кадз прїн револуціє прєгз-тїтз де інтрїцї, карє се шї антзмплз ла Септ. а трєк8т шї Алєк8андр8 Георгїєвїч сє рїдїкз прїн ачєа8шї револуціє. Рєдє орї чїнє шї атзта, кз дєосєбірєа антрє кздїрєа л8ї Мілош Обрєновїч шї антрє ачєаста а фїї8а8ї сз8 єстє марє: Мілош єра прїнц алес пє вїацз шї ан фамїліє; Міхаїл єра прїнц, нїчї єл н8 щїєа к8м шї пзнз кзнд. 8стє іаршм к8рїот, к8м револуціа чє ал8нгз пє Мілош, а8 фост прїмїтз ан н8мє де бїнє, іар чєєа чє дєпзртз пє Міхаїл, ф8 грї8 осзндїтз. Дє н8 єра ачєаста політїкз рєчє сзм8їтоарє, алт чє п8тєа фї? Дєчї дакз ної вєдєм ан ачєст мїн8т, к8мкз А8єтрїа а8 мїжлочїт, ка Сїрбії н8н8маї сз н8 поатз фї сїліцї а рєпрїмї пє Міхаїл шї а дєпзрта пє Алєк8андр8, чї дїн протївз лор сз лє стєа ан воїє, а цїнга саз пє Алєк8андр8, саз а рєалєцє пє Мілош фз-кзнд прїн ачєаста о рїт8а8раціє формалз: ан-кєїєм дє ачї, к8мкз Сїрбіа к8 ачєаста ф8 спрї-жонїтз ан чєлє маї ск8мпє алє салє дрєпт8рї чє і сє прїмєж8а8їа шї пє карє (прєк8м сжн-тєм інформаци), єра гата а'шї лє ап8ра іа-ршшї к8 сзщїєлє; анкєїєм, кз азнса ашї под-тє андрєпта паш8а карє'л смїнтїсє ананїт к8 п8цінї анї.